



НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
КРЕДИТНОЈ АКТИВНОСТИ БАНАКА**

Извештај за друго тромесечје 2021.

Београд, август 2021.

Уводна напомена

Народна банка Србије је 2014. године почела да спроводи анкету о кредитној активности банака. Циљ те анкете је унапређење анализе кретања на кредитном тржишту увидом у ставове представника банака о оствареним и очекиваним променама и на страни понуде кредита, и на страни тражње приватног сектора за кредитима.

Анкета се састоји од десет питања која се односе на кредите привреди и становништву. Испитаници одговарају о промени кредитних стандарда,¹ као и утицају фактора на њихову промену, затим о промени услова одобравања кредита, промени тражње за кредитима и утицају фактора на промену тражње.

У овом документу **сумирани су резултати анкете спроведене од 1. до 20. јула 2021. године**. У анкети су исказани ставови представника банака о променама током другог тромесечја 2021. године и очекиваним променама на кредитном тржишту у трећем тромесечју 2021. године. У анкети су учествовали представници 22 банке, што обезбеђује репрезентативну покривеност кредитног тржишта, јер учешће ових банака износи преко 99% билансне суме банкарског сектора.

Резултати анкете су приказани у виду нето процената. Нето проценат за одговоре о питањима о понуди кредита дефинисан је као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да су кредитни стандарди *знатно пооштрени* и *донекле пооштрени* и збира учешћа банака које су одговориле да су *знатно ублажени* и *донекле ублажени*. Позитивна вредност нето процента указује на нето пооштравање, а негативна на нето ублажавање кредитних стандарда. Нето проценат за одговоре на питања о факторима дефинисан је као разлика између учешћа банака које су одговориле да је дати фактор допринео пооштравању и учешћа банака које су одговориле да је допринео ублажавању кредитних стандарда. Када је у питању тражња за кредитима, нето проценат је дефинисан као разлика између збира учешћа банака које су одговориле да је она *знатно повећана* и *донекле повећана* и збира процената банака које су одговориле да је *знатно смањена* и *донекле смањена*. Према томе, позитивна вредност нето процента указује на нето повећање, а негативна на нето смањење тражње.

У графичком приказу резултата, термин *девизни* односи се на кредите одобрене у иностраној валути или динарима који су индексирани девизном клаузулом.

¹ Кредитни стандарди су писане и неписане интерне смернице или критеријуми који одражавају кредитну политику банке (нпр. приоритети у погледу врсте кредита, колатерала, сектора, региона и сл.).

САДРЖАЈ

Резиме	1
1. Кредити привреди.....	2
1.1. Кредитни стандарди и фактори који утичу на њихову промену.....	2
1.2. Услови одобравања кредита привреди	3
1.3. Тражња привреде за кредитима и фактори који је опредељују	4
2. Кредити становништву.....	5
2.1. Кредитни стандарди и фактори који утичу на њихову промену.....	5
2.2. Услови одобравања кредита становништву	6
2.3. Тражња становништва за кредитима и фактори који је опредељују ..	6

Резиме

Резултати јулске анкете показују да су банке у Т2 наставиле са умереним ублажавањем стандарда на динарске кредите привреди, док је благо поштравање било заступљено код девизно индексираних кредита. Слична очекивања у погледу кретања кредитних стандарда привреди банке имају и за наредно тромесечје.

Оцена банака јесте да су кредитни стандарди становништву у Т2 били ублажени и да се то у највећој мери односило на девизно индексирани стамбене кредите и динарске готовинске кредите (укључујући и кредите за рефинансирање). Даље ублажавање стандарда на кредите становништву очекује се за Т3.

Према резултатима анкете, привреда и становништво су повећали тражњу за кредитима током Т2, а даљи раст је очекиван за Т3. Тражња за кредитима код привреде била је вођена од стране малих и средњих предузећа и у већој мери усмерена ка дугорочним кредитима, док је становништво највише узимало динарске готовинске и девизно индексирани стамбене кредите. Расту тражње привреде за кредитима од почетка ове године доприноси потреба за финансирањем капиталних инвестиција.

Табела 1: Оцене банака у погледу понуде и тражње издвојених категорија кредита

	Понуда (кредитни стандарди)		Тражња	
	Т2 2021.	Т3 2021. (очекивања)	Т2 2021.	Т3 2021. (очекивања)
Привреда	↘	↗	↑	↑
Мала и средња предузећа	↑	↗	↑	↑
Велика предузећа	↗	↗	↑	↑
Пољопривредници	-	-	↑	↗
Становништво	↓	↓	↑	↑
Готовински (динарски)	↓	↓	↑	↑
За рефинансирање (динарски)	↓	↓	↑	↑
Стамбени (девизни)	↓	↓	↑	↑
Потрошачки (девизни)	-	-	-	-

Легенда:

- ↑ Повећање тражње (нето проценат већи од 5%)
- ↑ Поштравање кредитних стандарда (нето проценат већи од 5%)
- ↗ Повећање тражње / поштравање кредитних стандарда (нето проценат до 5%)
- без промене
- ↘ Смањење тражње / ублажавање кредитних стандарда (нето проценат до 5%)
- ↓ Смањење тражње (нето проценат већи од 5%)
- ↓ Ублажавање кредитних стандарда (нето проценат већи од 5%)

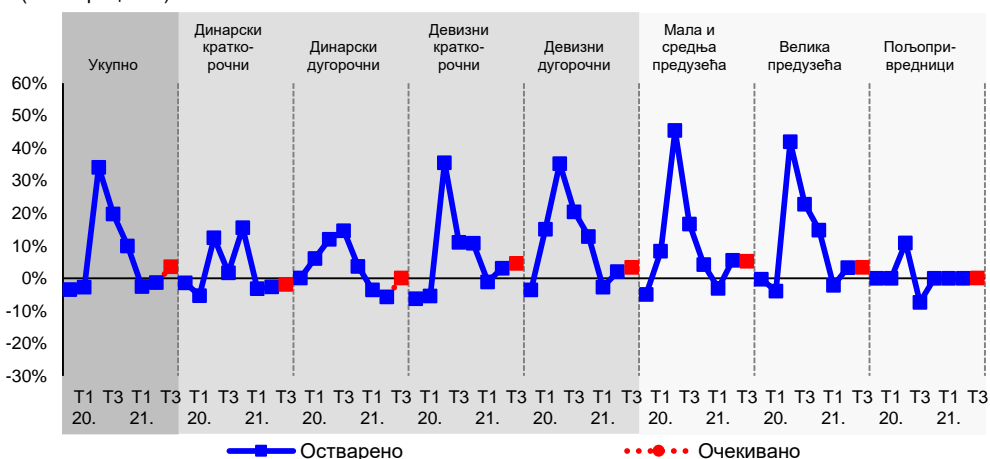
1. Кредити привреди

1.1. Кредитни стандарди и фактори који утичу на њихову промену

Резултати анкете показују да су банке у Т2 ублажиле стандарде по којима су одобравале динарске кредите привреди, захваљујући конкуренцији у сектору и нешто већој спремности за преузимање ризика у односу на претходна тромесечја, тј. од избијања пандемије. С друге стране, благо поштравање стандарда било је заступљено код девизно индексираних кредита, уз оцену банака да је већина фактора везаних за перцепцију ризика код ове врсте кредита деловала у смеру поштравања.

Слична очекивања у погледу кретања кредитних стандарда за кредите привреди банке имају за Т3, при чему ће, први пут од избијања пандемије, према оцени банака, повољни изгледи у погледу економске активности деловати у смеру ублажавања стандарда.

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

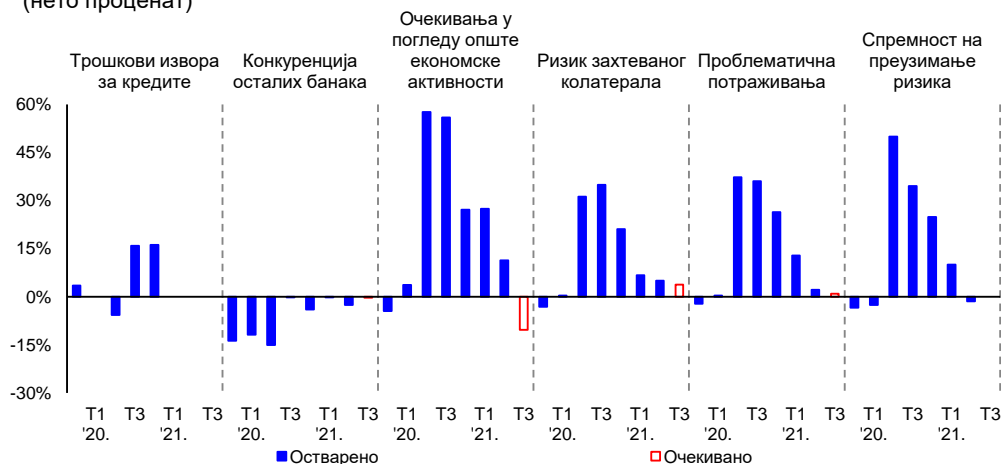


Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Утицај фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)



Извор: НБС.

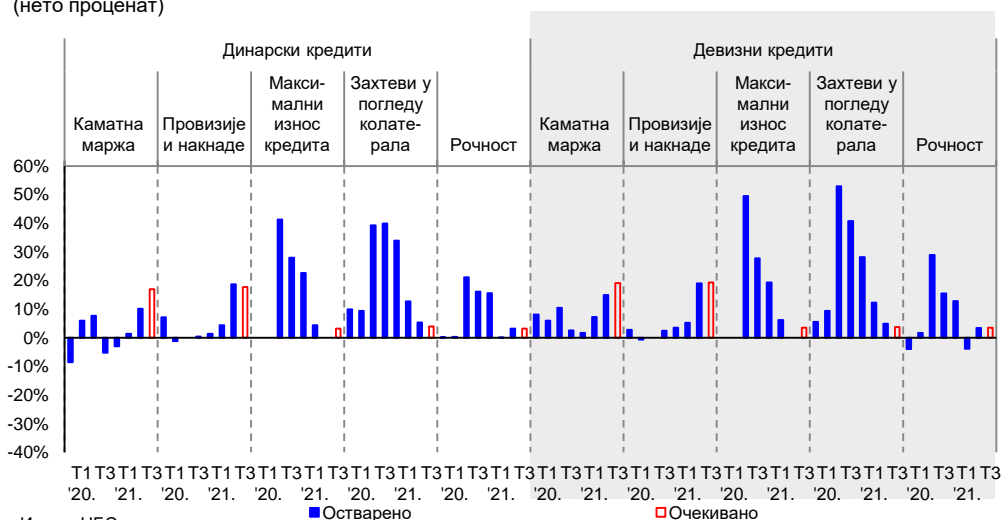
* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

1.2. Услови одобравања кредита привреди

С обзиром на то да је и даље присутна неизвесност у погледу даљег тока пандемије, банке су оцениле да су услови по којима су одобрени кредити привреди у Т2 били пооштрени, а слична очекивања имају и за Т3. Пооштравање се у већој мери односило на ценовне услове кредита (каматне марже и пратеће трошкове кредита), док су незнатно строжи услови били у погледу захтева које колатерал треба да испуни и у погледу рочности кредита.

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)

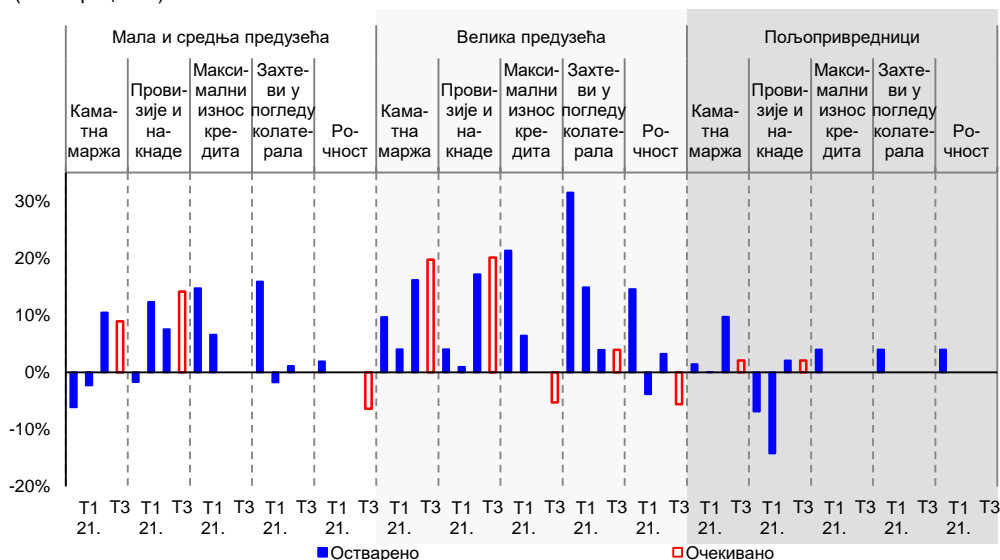


Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на пооштравање услова, негативна на ублажавање услова.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Промена услова за одобравање кредита и кредитних линија предузећима
(нето проценат)



Извор: НБС.

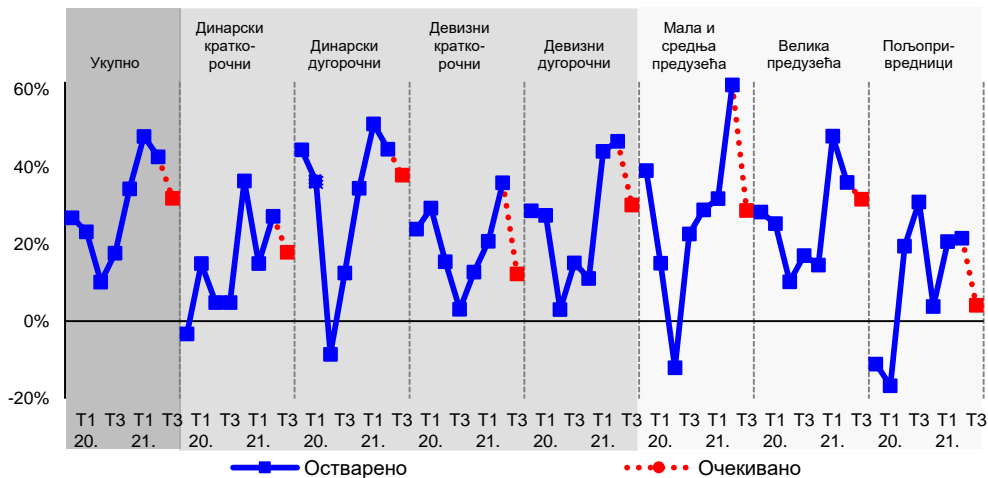
* Позитивна вредност указује на пооштравање услова, негативна на ублажавање услова.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

1.3. Тражња привреде за кредитима и фактори који је опредељују

Банке су оцениле да су привредници повећали тражњу за кредитима током Т2, а даљи раст очекиван је за Т3. Тражња привреде за кредитима у Т2 била је вођена од стране малих и средњих предузећа, а у нешто већој мери усмерена ка дугорочним у односу на краткорочне, односно за девизно индексираним у односу на динарске кредите. Банке су оцениле да су потребе за финансирањем обртних средстава и капиталних инвестиција били доминантни фактори који су утицали на раст тражње, док су акумулирана средства предузећа (захваљујући економским мерама подршке) и зајмови небанкарских институција деловали у смеру мање тражње за банкарским кредитима.

Промена тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)



Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Утицај фактора на промену тражње предузећа за кредитима
(нето проценат)



Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

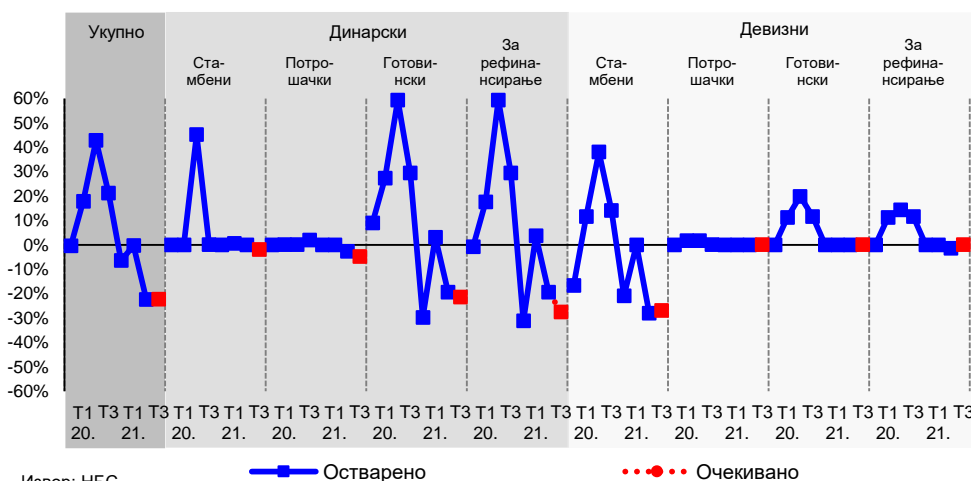
** На графиконима није приказан интензитет промене.

2. Кредити становништву

2.1. Кредитни стандарди и фактори који утичу на њихову промену

Резултати анкете показују да су кредитни стандарди становништву, у складу са очекивањима изнетим у претходној анкети, у Т2 ублажени, а даље ублажавање стандарда очекивано је за Т3. Оцена банака је да су томе највише доприносили позитивни изгледи на тржишту некретнина, опоравак тржишта рада, као и већа спремност за преузимање ризика. Ублажавање се највећој мери односило на најзаступљеније категорије кредита – девизно индексиране стамбене кредите и динарске готовинске кредите (и кредите за рефинансирање).

Промена кредитних стандарда у одобравању кредита становништву (нето проценат)

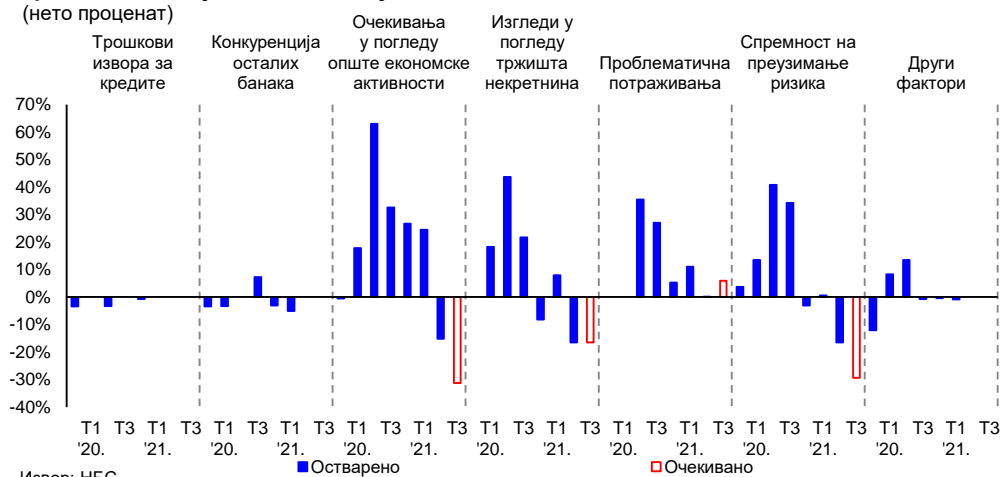


Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање кредитних стандарда, негативна на ублажавање кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

Утицај појединих фактора на промену кредитних стандарда у одобравању кредита и кредитних линија становништву (нето проценат)



Извор: НБС.

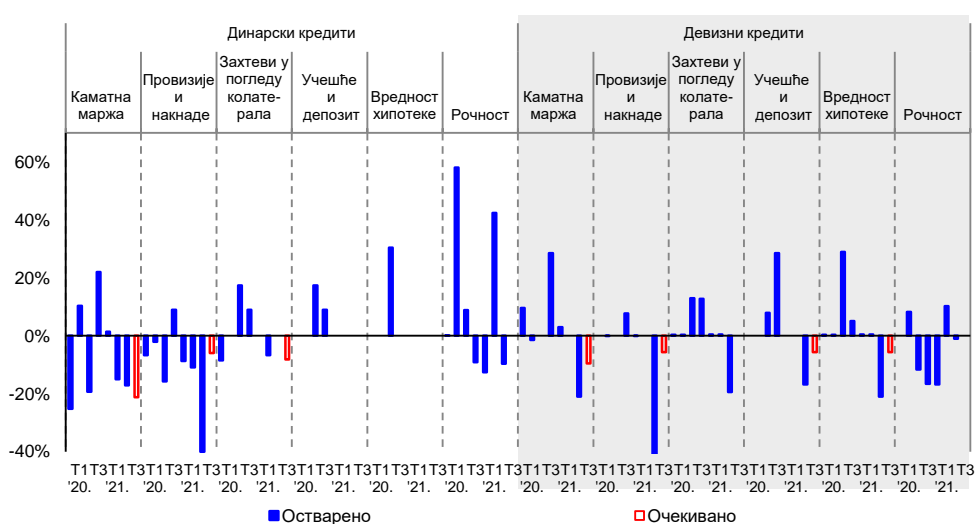
* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора поштравању кредитних стандарда, негативна на допринос датог фактора ублажавању кредитних стандарда.

** На графиконима није приказан интензитет промене.

2.2. Услови одобравања кредита становништву

Оцена банака је да су услови по којима су одобрани кредити становништву у Т2 ублажени, а наставак таквих тенденција очекиван је и за Т3. Према мишљењу банкара, смањени су пратећи трошкови кредита, као и каматне марже, и повећана је максимална рочност кредита – и код динарских и код девизно индексираних кредита. Поред тога, код девизно индексираних кредита ублажени су и неценовни услови кредита (захтеви у погледу колатерала, учешће и депозит, као и хипотека).

Промена услова за одобравање кредита становништву
(нето проценат)



Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на поштравање услова, негативна на ублажавање услова.

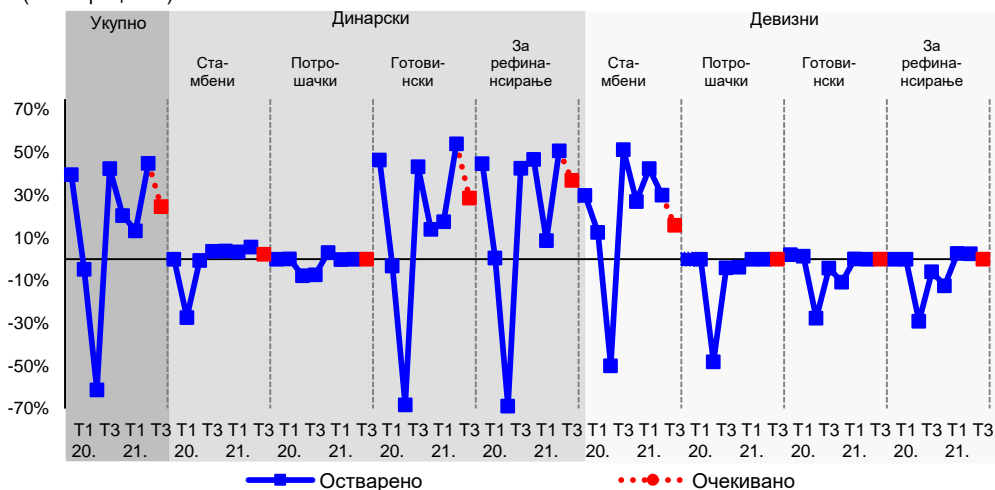
** На графиконима није приказан интензитет промене.

2.3. Тражња становништва за кредитима и фактори који је опредељују

Оцена банака је да је становништво повећало тражњу за кредитима током Т2, а даљи раст очекују током Т3. Становништво је највише било заинтересовано за динарске готовинске кредите и девизно индексирани стамбене кредите. Ово је складу са оценом банака да су потребе за рефинансирањем и куповина непокретности водећи фактори раста тражње за кредитима.

Промена тражње становништва за кредитима

(нето проценат)



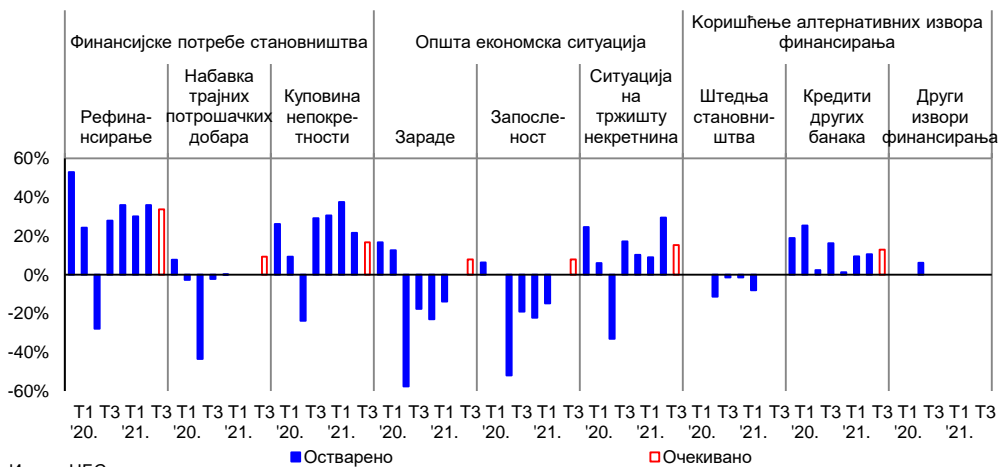
Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на повећање тражње, негативна на смањење тражње.

** На графиконима није приказан интензитет промене .

Утицај фактора на промену тражње становништва за кредитима

(нето проценат)



Извор: НБС.

* Позитивна вредност указује на допринос датог фактора повећању тражње, негативна на допринос датог фактора смањењу тражње.

** На графиконима није приказан интензитет промене.